

Statenmededeling

Onderwerp

Stand van zaken Toekomstbeeld OV

Datum

28 augustus 2024

Documentnummer

GS: 5977285

PS: 5983112

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De stand van zaken en ontwikkelingen rondom Toekomstbeeld OV 2040

Aanleiding

Tijdens de behandeling van de Perspectiefnota 2025 is door uw Staten Motie [M82-2024](#) betreffende de inzet op Bus Rapid Transit (BRT) aangenomen.

Daarnaast heeft gedeputeerde Smeulders uw Staten toegezegd een memo te sturen over spoorse doorsnijdingen met specifiek aandacht voor de situatie in Etten-Leur.

Zowel de ontwikkeling van BRT als het onderwerp spoorse doorsnijdingen heeft betrekking op het Toekomstbeeld OV. Met deze Statenmededeling geven wij uw Staten inzicht in de stand van zaken en ontwikkelingen rondom het [Bidbook OV in 2040](#). Daarmee geven wij invulling aan motie M82-2024 en de toezegging van gedeputeerde Smeulders.

Bevoegdheid

Het College van Gedeputeerde Staten is vanuit haar uitvoerende rol bevoegd uitvoering te geven aan de visie Gedeelde Mobiliteit is Maatwerk en de uitvoering van de regionale uitwerking van het Toekomstbeeld OV in 2040, de Zuidelijke Hink-Stap-Sprong. Uw Staten kunnen vanuit de controlerende rol kennisnemen van de verschillende ontwikkelingen vanuit het Toekomstbeeld OV.

Kernboodschap

- Afspraken met partners zijn en blijven nodig om de ambities rondom Toekomstbeeld OV waar te maken*

In kader van het landelijke Toekomstbeeld OV 2040 (TBOV2040) is in 2020 door Provincies en gemeenten in Zeeland, Limburg en Noord-Brabant voor Zuid-Nederland het Bidbook "OV in 2040, de Zuidelijke Hink - Stap - Sprong"

opgesteld. Daarin zijn diverse maatregelen opgenomen die bijdragen aan de ambities voor een schielsprong in het openbaar vervoer.

Datum

28 augustus 2024

Documentnummer

GS: 5977285

PS: 5983112

In de afgelopen periode zijn diverse onderdelen uit het bidbook opgepakt en gerealiseerd. Het betreft vooral een aantal verbeteringen in dienstregelingen, die zonder grote infrastructurele aanpassingen mogelijk waren. Deze zijn ook in de nieuwe Hoofdrailnet concessie van NS voor de periode 2025 -2033 voorzien, zoals de verbinding Breda - Brussel, Eindhoven - Düsseldorf en Eindhoven - Deurne.

Daarnaast is een aantal ontwikkelingen opgestart die van belang zijn voor het robuust maken en doorontwikkelen van het netwerk richting 2030. Het betreffen veelal onderzoeken naar stations, mede in relatie tot verstedelijkingsopgaven, zoals de MIRT-verkenningen naar de MultiModale Knoop/Spoorknoop Eindhoven en de OV Knoop Den Bosch Centraal. Ook de realisatie en afronding van het PHS-programma (Vught en Boxtel) is de komende jaren van belang voor het verbeteren in het spoornetwerk. Wij verwachten een groei van het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor, waardoor er meer knelpunten ontstaan op het gebied van externe veiligheid in relatie tot de woningbouw- en verstedelijkingsopgave en tevens de capaciteit op het spoor. Een substantiële vermindering van het vervoer van deze stoffen over het spoor is nodig. Het omvangrijke en complexe Delta Rhine Corridor project moet ons inziens hiervoor oplossingen bieden.

Een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van het HOV-netwerk en Hubs is in bijlage 1 opgenomen. De stand van zaken rondom het spoor staat in bijlage 2.

Ook de komende jaren zijn nog vele inspanningen van diverse partijen nodig. Hierover zullen we afspraken maken met gemeenten en Rijk in de regionale overleggen en het BO MIRT.

2. Bus Rapid Transit (BRT) biedt mogelijk kansen op meerdere relaties in Noord-Brabant

In de landelijke Ontwikkelagenda Toekomstbeeld OV 2040 is het concept van BRT in Nederland geïntroduceerd. Met het Rijk maken wij afspraken over de uitrol daarvan via concrete projecten. In onze provincie wordt momenteel op 3 relaties ingezet op de ontwikkeling van een BRT-verbinding.

1. Breda - Gorinchem - Utrecht (BGU) via de A27: Via de [memo gedeputeerde](#) zijn uw Staten geïnformeerd over de resultaten van het BO-MIRT 2023. Over de BGU is tijdens het BO-MIRT met het Rijk geconstateerd dat er een breed gedragen ambitie is voor een kwaliteitssprong op de OV-verbinding Breda - Gorinchem - Utrecht. Er wordt nog een nadere uitwerking gemaakt van de deelopgaven. Binnen Noord-Brabant betreft het onder andere de ideeën over een snelweghub langs de A27 bij Sleeuwijk/De Tol en de route door het stedelijk gebied van Breda. Het vormt de basis voor te maken investeringsafspraken met Rijk en gemeenten voor de kwaliteitsimpuls van het OV ná afronding van de werkzaamheden A27 Houten-

- Hooipolder (2032). Daarbij wordt een gefaseerde en adaptieve realisatiestrategie als meest kansrijk geacht.
2. Nijmegen – Eindhoven, via de A50: Als onderdeel van de Strategische Agenda Mobiliteitspakket A50 Corridor is onderzoek gedaan naar de potentie en benodigde infrastructurele maatregelen voor een BRT verbinding in de Meierij, tussen Oss/Nijmegen en Eindhoven, gekoppeld aan de A50. Via het proces van het MMA en het MMMP stedelijke regio 's-Hertogenbosch zullen wij verdere afspraken met betreffende gemeenten en IenW/RWS maken over de realisatie. N.a.v. het [Amendement Minhas van Ginneken \(kst 36200-A-48, aangenomen\)](#) in de Tweede Kamer is op de begroting van IenW €2 mln vrijgemaakt voor BRT-pilots. Onlangs heeft het ministerie ons definitief laten weten voor BRT A50 – Meierij €1 mln beschikbaar te stellen. In het ontwerp-Programma van Eisen voor de nieuwe concessie Oost-Brabant eist de provincie een rechtstreekse directlijn 's-Hertogenbosch – Eindhoven en wordt ruimte geboden om snelle, rechtstreekse en/of comfortabele buslijnen aan te bieden en daarbij gebruik te maken van de A50 en N279, als opmaat naar BRT.
 3. Tilburg – Waalwijk – 's-Hertogenbosch: met betrokken gemeenten, de Efteling en de regio Hart van Brabant heeft de provincie onderzoek gedaan naar het verbeteren van het openbaar vervoer in de regio en onder ander gekeken naar de kansen voor een BRT-verbinding tussen Tilburg en Den Bosch via Waalwijk. Door netwerkaanpassingen, maatregelen aan de infrastructuur en haltes kunnen kortere reistijden en meer attractiviteit worden bereikt. Over de infrastructurele maatregelen die uit het onderzoek naar boven komen en nodig geacht worden, zullen via het proces van de MMA en MMMP stedelijke regio's Breda-Tilburg en 's-Hertogenbosch verder afspraken moeten worden gemaakt. In het definitief Programma van Eisen (PvE) voor de nieuwe concessie Oost-Brabant zullen wij toelichten op welke wijze de uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in de eisen voor de nieuwe concessie. Het onderzoeksrapport wordt daartoe bijgevoegd bij het PvE.

3. Spoorse doorsnijdingen komen in beeld in relatie tot verstedelijkingsopgave
Het spoornetwerk doorkruist op vele locaties stedelijke gebieden en kernen. In combinatie met de verstedelijkingsplannen kan dat aanleiding zijn voor maatregelen om de doorstroming en veiligheid te borgen en omgevingshinder te beperken. De gemeente Oss werkt dit bijvoorbeeld uit in een Spooragenda waarover met het Rijk nadere afspraken gemaakt moeten worden. Naar aanleiding van verstedelijkingsafspraken en versnellingsafspraken tussen gemeenten en het Rijk, worden de komende jaren diverse doorsnijdingen aangepakt. Concreet zijn op dit moment de situaties bij onder andere station Ravenstein en Zevenbergen in beeld. De betreffende gemeenten (Oss respectievelijk Moerdijk) hebben met het Rijk tijdens het BO-MIRT 2022 afspraken gemaakt over financiële bijdragen voor aanpassingen aan de overwegen in combinatie met de bouw van een groot aantal woningen.

Datum

28 augustus 2024

Documentnummer

GS: 5977285

PS: 5983112

Daarnaast zijn er in Brabant nog diverse andere locaties waar vraagstukken liggen ten aanzien van gelijkvloerse kruisingen van het spoor. Primaire verantwoordelijkheid voor de aanpak van dergelijke spoorse doorsnijdingen ligt echter bij het Rijk en ProRail. In ons bestuursakkoord hebben wij daarom opgenomen: "We zetten ons in voor het oplossen van knelpunten die de spoorse doorsnijdingen in onze provincie met zich meebrengen. Dat zijn plekken waar spoorlijnen dwars door steden en dorpen gaan en daarmee overlast veroorzaken. Met onze inzet treden wij niet in de primaire verantwoordelijkheid van het Rijk en ProRail". Het programma wat het Rijk hiervoor had opgezet, is echter inmiddels (financieel) uitgeput en er is vooralsnog geen zicht op nieuwe impulsen van het Rijk op dit thema. Zonder verdere Rijksinzet hierop, zien wij vanuit onze rol ook geen directe mogelijkheden. Voor de situatie in Etten-Leur heeft de gemeente (nog) geen versnellingsafspraken met het Rijk gemaakt. Een eventuele provinciale financiële bijdrage aan deze en mogelijk ook nog andere situaties zal via het proces van de MMMP's in de betreffende regio's besproken en afgewogen moeten worden.

Datum

28 augustus 2024

Documentnummer

GS: 5977285

PS: 5983112

Consequenties

Geen.

Europese en internationale zaken

Onze spoorambities betreffen onder andere enkele grensoverschrijdende verbindingen, zoals Eindhoven - Düsseldorf, Eindhoven - Aken, Breda - Brussel en Roosendaal - Antwerpen. Verantwoordelijkheid voor verbeteringen c.q. realisatie van deze verbindingen ligt in eerste aanleg bij het Rijk.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

Via de processen rondom de MMA en MMMP's zullen wij verdere afspraken maken met Rijk, regio en gemeenten over de realisatie van diverse maatregelen gericht op het HOV en spoornetwerk in Noord-Brabant. Met de huidige en toekomstige vervoerders en het Rijk blijven we samenwerken aan de verdere doorontwikkeling van het BRT-concept. Indien aan de orde zullen wij uw Staten daarover op het betreffende moment via het proces van de Programmering Mobiliteit nader informeren.

Bijlagen

1. Stand van zaken ambities HOV-Brabant landsdeel-Zuid
2. Stand van zaken ambities spoor Landsdeel-Zuid

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

28 augustus 2024

Documentnummer

GS: 5977285

PS: 5983112

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA

Programma Slimme en Groene Mobiliteit